

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

w Szkole Podstawowej nr 2 im. Księcia Janusza

w Górze Kalwarii

1. Podstawy prawne

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r.- Prawo oświatowe, (Dz.U. 2017 poz. 59).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, (Dz.U. 2017 poz. 60).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół, (Dz.U. 2017 poz. 703).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. poz. 1675).

2. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, umie samodzielnie wybrać szkołę średnią, ma plany na przyszłość.

Nowe przepisy określają, na czym polega doradztwo zawodowe oraz jakie są jego cele na poszczególnych etapach edukacji, wyszczególniając:

- preorientację zawodową dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego,
- orientację zawodową dla klas I-VI szkół podstawowych,
- działania w zakresie doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.

3. Cele WSDR

Cel ogólny: Przygotowanie uczniów do dokonania świadomego i trafnego wyboru dalszej drogi edukacyjnej, a w przyszłości wyboru zawodu.

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- nauczycieli,
- rodziców.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- zna swój potencjał edukacyjny, psychologiczny (predyspozycje, mocne strony i ograniczenia, zainteresowania, uzdolnienia),
- posiada informacje na temat różnych grup zawodowych (charakterystyka wykonywanej pracy, wymagania do wykonywania konkretnego zawodu, przeciwwskazania zdrowotne),

- rozwija swoje umiejętności i zainteresowania, wie jak się uczyć,
- rozwija umiejętności pracy w zespole (komunikatywność, zaangażowanie, właściwe relacje społeczne),
- prezentuje postawę szacunku do pracy,
- zna czynniki trafnego wyboru szkoły i zawodu,
- jest otwarty i przygotowany na wyzwania współczesnego świata (gotowość do zmian),

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów,
- wykorzystują wiedzę o uczniu, pomagają mu określać jego ścieżkę edukacyjną i zawodową,
- umożliwiają rozwój zainteresowań i zdolności uczniów,
- realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi zgodnie z zaleceniami,
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów,
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w realizowanie doradztwa zawodowego w szkole,

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli "doradców",
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady oraz terminarz rekrutacji,
- angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy),
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych.

4. Realizatorzy i adresaci

WSDZ realizowany będzie przez społeczność szkolną: dyrekcję szkoły, nauczycieli i wychowawców, pedagoga szkolnego, psychologa, doradcę zawodowego, uczniów klas 1 – 6

i ich rodziców . Szkoła będzie w tym zakresie współpracowała z instytucjami i organizacjami wspierającymi jej pracę (m.in. szkołami ponadpodstawowymi , zakładami pracy).

Doradztwo zawodowe obejmuje spójne działania szkoły w zakresie pracy indywidualnej i grupowej z uczniami przy wsparciu i poradnictwie nauczycieli oraz zaangażowaniu rodziców. Działania mają charakter zaplanowany, systematyczny. Jest to zobowiązanie i wysiłek całej społeczności szkolnej, w której poszczególne grupy podejmują określone działania.

Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową odnosząc się do doradztwa zawodowego.

Zadania nauczycieli poszczególnych przedmiotów w odniesieniu do doradztwa zawodowego:

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą słowników, encyklopedii, komputera. Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego .Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, organizują kąciki zawodowe w świetlicy.

Nauczyciel zajęć komputerowych prowadzi naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. wyjaśnia organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentuje sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdraża do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazuje sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za

pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkudziesięciu wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przyrody omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej. Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii.

Nauczyciele historii i społeczeństwa informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej.

Nauczyciele bibliotekarze prenumerują czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, udostępniają ulotki o szkołach.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

5. Formy i metody działań

Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- -zawodowych,
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,

- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne,
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych,
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego),
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów,
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy),
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych,
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik,
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej,
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów,
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe,
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową.

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie lekcji otwartych,
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej,
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach,

- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych,
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych,
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem.

Metody pracy doradczej:

Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, mapy myślowe)- wspólne pracowanie nad rozwiązaniem problemu.

Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról; metody plastyczne – komiksy, plakaty.

Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne.

Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne.

Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini-wykłady, pogadanki, debaty.

Roczny Plan Pracy

FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Propagowanie czytelnictwa literatury popularno-naukowej w klasach 1-3 (rozwój zainteresowań).	Wychowawcy, bibliotekarze
Cykle lekcji poświęconych znanym przedstawicielom sztuki, kultury, nauki.	Wychowawcy
Lekcje – „Zawody naszych rodziców” .	Wychowawcy
Lekcje prezentujące „codzienne” i „niezwykłe” zawody (piekarz, policjant, leśnik, synoptyk, programista, pisarz, malarz, iluzjonista...).	Wychowawcy
Udział w wycieczkach – „Od ziarenka do bochenka”, na lotnisko, na pocztę...	Wychowawcy
Udział w zajęciach i zabawach integrujących zespół klasowy – poznawanie i prezentacja zainteresowań, możliwości, talentów dzieci.	Wychowawcy
Wykorzystywanie formy pracy grupowej rozwijającej umiejętności współdziałania.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów
Oglądanie filmów prezentujących różne zawody i miejsca pracy.	Wychowawcy, nauczyciele przedmiotów
Udział uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych, wyjazdy, edukacja teatralna. Organizowanie w szkole akcji i konkursów wspierających rozwijanie i prezentowanie własnych zainteresowań i talentów.	Wychowawcy, nauczyciele

<p>Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych. Warsztaty dotyczące planowania kariery, w zakresie pokonywania stresu, organizowanie wycieczek zawodoznawczych.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele</p>
<p>Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych. Warsztaty dotyczące planowania kariery, w zakresie pokonywania stresu, organizowanie wycieczek zawodoznawczych.</p>	<p>Wychowawcy</p>